

TECH SAVVY SENIORS

Uvod u

DRUŠTVENE MEDIJE

KRATKI PRIRUČNIK S UPUTAMA

Internetske stranice društvenih medija su odličan način u pomoći da ostanete u vezi s prijateljima i voljenima, čineći jednostavnim dijeljenje životnih događanja putem tekstnih poruka, video zapisa i fotografija.

ŠTO SU DRUŠTVENI MEDIJI?

Mnoge internetske radnje su jednosmjerne: odete na internetsku stranicu poput stranice s vijestima, stranice za kupovinu ili stranice za zabavu i dobijete informacije.

Društveni mediji su dvosmjerni. Riječ je o komunikaciji s drugim ljudima. To mogu biti prijatelji, obitelj, kolege ili jednostavno ljudi s istim interesima kao i vi. Tu obično nije riječ o preuzimanju podataka, već o dijeljenju i komuniciranju.

Stranice društvenih medija kao što su Facebook i Twitter omogućuju vam pregled događaja u životima prijatelja, a omogućuju vam i da ih obavijestite o tome što se događa u vašem životu. YouTube™ video zajednica i Flickr® usluge čuvanja slika vam omogućuju da podijelite video zapise i fotografije s njima (i svijetom), a softver Skype™ vam omogućuje da saznate kada su koje osobe na vezi i da razgovarate s njima u trenu - i to besplatno.

PRAĆENJE VOLJENIH OSOBA

Facebook

Facebook je bez sumnje najveći svjetski internetski portal društvenih medija, s gotovo milijardu korisnika širom svijeta.

U srcu Facebooka je ideja o «prijateljima» (koji zapravo mogu biti i članovi obitelji). Vaš popis **Prijatelja (Friends)** na Facebooku je krug ljudi koje poznajete i u koje imate povjerenja.

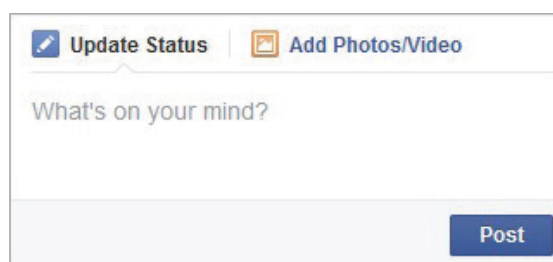
Facebook vam omogućuje da radite mnoge stvari s ljudima na vašem popisu prijatelja, uključujući:

1. Ažuriranje vašeg statusa i lokacije
2. Slanje javnih poruka koje svi vaši prijatelji mogu vidjeti ili privatnih poruka (kao što je e-pošta) koje može vidjeti samo jedna osoba
3. Komentiranje poruka koje su postavile druge osobe na Facebooku
4. Postavljanje foto albuma i video isječaka koje samo vaši prijatelji mogu vidjeti
5. Pozivanje prijatelja na događaje.

Postavljanje poruka na Facebook

Idemo postaviti komentar na Facebook.

6. Na glavnoj stranici se nalazi polje u koje možete upisati komentar. To može biti kratki komentar o mjestu koje želite posjetiti ili pitanje o tome kamo ići ili kako tamo stići.
7. Kliknite **Post (postavi)** za postavljanje komentara. Stranica će se odmah ažurirati.

KORISNE WEB STRANICE

 Facebook
facebook.com

 Flickr
flickr.com

 Skype
skype.com

 Twitter
twitter.com

 YouTube
youtube.com

UVOD U RAČUNALA

KRATKI PRIRUČNIK
S UPUTAMA

Twitter

Twitter izgleda i radi pomalo kao i Facebook, ali je mnogo jednostavniji i dizajniran je za poruke s brzim komentarima i slikama.

Kod njega se također radi manje o prijateljima, a više o **Sljedbenicima (Followers)**.

Kada postavite novi Twitter komentar (naziva se tweet), ljudima koji slijede vaše Twitter poruke će se ažurirati njihove Twitter stranice.

Također možete podesiti vaš račun da slijediti tuđe tweetove. Dakle, kada oni postave neki tweet, vaša Twitter stranica će se ažurirati.

Poznato je da su individualni tweetovi ograničeni na 140 znakova, prisiljavajući vas da budete kratki (iako uz tweet možete priložiti i sliku).

Postavljanje tweeta

1. Prijavite se na Twitter na **www.twitter.com**.
2. Na polju s lijeve strane stranice Twitter, kliknite na okvir s **Compose New Tweet** (sastavi novi tweet).
3. Okvir će se proširiti. Na dnu, desno, vidjet ćete koliko znakova vam je preostalo. Kliknite na ikone na lijevoj strani kako biste dodali sliku i/ili lokaciju vašem tweetu. (tweetovima).

Tweet (Twitter poruka) može sadržavati pisanu poruku i fotografiju

4. U okvir upišite poruku do 140 znakova.
5. Zatim kliknite Tweet.
6. Stranice svih vaših sljedbenika će se odmah ažurirati (i oni mogu odgovoriti s vlastitim tweetovima).

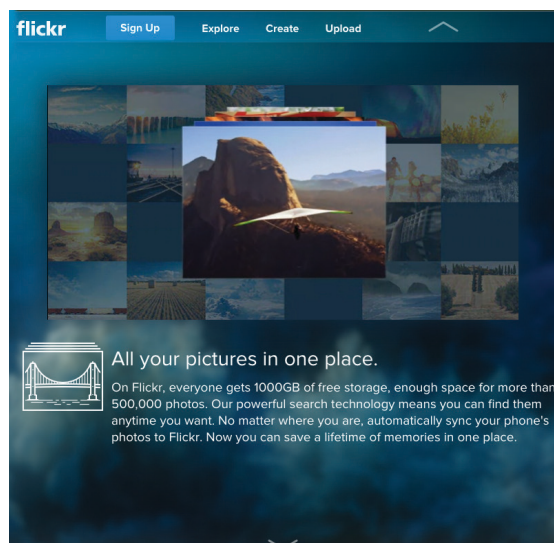
DIJELJENJE MEDIJA

Neke internetske stranice služe za dijeljenje medija. YouTube i Flickr®, na primjer, su odličan način za dijeljenje videozapisa, odnosno fotografija.

Flickr®

Baš kao što YouTube omogućuje ljudima dijeljenje videozapisa, tako Flickr® usluge čuvanja slika omogućuju korisnicima dijeljenje fotografija koje su snimili. Na ovoj internetskoj stranici je podijeljeno više od pet milijardi fotografija.

Može se naći na **www.flickr.com**.

Ako želite postaviti fotografije, morate otvoriti račun. Ali ako samo volite razgledati zanimljive fotografije, račun vam nije potreban. Za početak samo kliknite na Explore (istraži) ili u Search bar (traku za pretraživanje) na vrhu zaslona upišite određenu stvar koju želite vidjeti.

YouTube

YouTube™ video zajednica je bez sumnje najpopularnije svjetsko mjesto za dijeljenje videozapisa.

On omogućuje korisnicima da postave videozapise koje su izradili. Posjetitelji stranice tada mogu gledati video u internetskom pregledniku.

Možete gledati, doslovno, milijune videozapisa koji su postavljeni na YouTube.

OČUVANJE PRIVATNOSTI NA MREŽI

Postoji svega nekoliko mjesta gdje je kibernetička sigurnost važnija nego što je na društvenim mrežama. Na društvenim mrežama je vrlo lako podijeliti previše sa strancima! Neke važne stvari koje trebate zapamtiti kod društvenog umrežavanja:

- **Pobrinite se da provjerite vaše postavke privatnosti u svakom alatu koji koristite za društveno umrežavanje.**
- **Držite privatne informacije privatnima - Facebook može tražiti puno osobnih informacija, ali to ne znači da ih morate i dati. U redu je ostaviti prazne dijelove vašeg profila.**

Općenitije:

- **Ako vam nepoznata osoba pošalje e-poštu i nudi vam novac (ili traži novac), vjerojatno se radi o prevarantu.**
- **U e-pošti ljudi mogu lagati o tome tko su. E-pošta može reći da dolazi od vaše banke, ali u stvarnosti to može biti netko tko vas pokušava opljačkati. Ako ste zabrinuti, nazovite direktno banku.**
- **Ne otvarajte privitke e-pošte ako ne znate jesu li sigurni. To uključuje i privitke e-pošte od ljudi koje poznajete.**
- **Instalirajte internet sigurnosni softver kako biste zaštitili vaše računalo.**
- **Uvijek budite na oprezu!**

Kao i kod Flickr®, ne morate otvoriti račun na YouTubeu za gledanje filmova, ali morate imati račun ako želite postaviti vlastite videozapise.

Videozapisi koje postavite mogu biti privatni (mogu ih gledati samo osobe kojima ste vi to odobrili) ili javni.

Ako otvorite račun, možete se pretplatiti na kanale, koji su popisi videozapisa koji se odnose na određenu temu ili određenu osobu.

Idemo gledati neke YouTube videozapise

1. Za gledanje YouTube videozapisa nije nam potreban račun. Samo idite na **www.youtube.com** u internetskom pregledniku.
2. Na prvoj stranici se nalazi popis popularnih videozapisa. Za početak gledanja možete kliknuti na bilo koji.
3. Također, možete potražiti određenu temu tako što ćete unijeti pojmove za pretraživanje u polje za unos teksta na vrhu prozora. Izvršimo pretragu, na primjer, za **puppy love (ljubav prema štenadi)**.

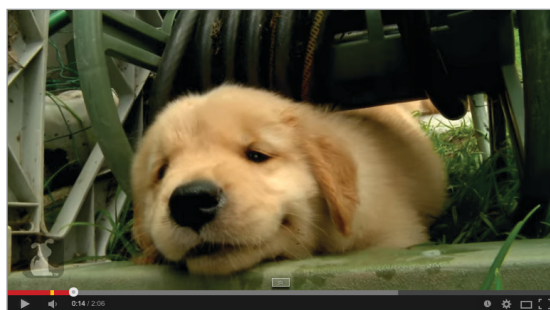
YOUTUBE™ VIDEO ZAJEDNICA I FLICKR® USLUGE ČUVANJA SLIKA VAM OMOGUĆUJU DA PODIJELITE VIDEO ZAPISE I FOTOGRAFIJE S PRIJATELJIMA (I SVIJETOM), A SOFTVER SKYPE™ VAM OMOGUĆUJE DA SAZNATE KADA SU KOJE OSOBE NA VEZI I DA RAZGOVARATE S NJIMA U TRENU - I TO BESPLATNO.

4. Na desnoj strani vidjet ćete prijedloge za videozapise slične onom koji gledate.
5. Kontrole za reproduciranje se nalaze odmah ispod videozapisa. Možete pauzirati video ili kliknuti bilo koji dio trake koja pokazuje napredak kako biste načinili skok naprijed.
6. Možete učiniti da video u cijelosti popuni zaslon klikom na ikonu **Maximise** (povećajte) u donjem desnom kutu videa. Pritiskom na tipku Esc na tipkovnici videozapis se vraća na normalnu veličinu.

KOMUNIKACIJA

Naravno, preko interneta uvijek možete izravno komunicirati s ljudima. Do sada ste se vjerojatno već igrali s e-poštom, ali postoje i drugi načini izravnog razgovora s drugim osobama preko interneta:

1. **Instant Messaging (IM - trenutno slanje)**, gdje na vašem računalu upisujete rečenicu, koja se trenutačno pojavljuje na računalu druge osobe (a i ona može isto to činiti).
5. **Voice chat** (glasovni razgovor), koji je veoma nalik na telefonski poziv, ali obično bez troškova poziva.
6. **Video chat** (video razgovor), koji je kao telefonski poziv u kojem možete vidjeti uživo video osobe s kojom razgovarate.

YOUTUBE KONTROLE ZA REPRODUKCIJU

Play (reprodukcija) / Pause (pauza)

Progress bar (traka napretka)

'Uvećajte' video kako bi ispunio zaslon računala

Skype™

Softver Skype™ vam omogućuje besplatno IM (trenutno) slanje video i glasovnih poruka drugim Skype™ korisnicima. Skype™ se može preuzeti sa **www.skype.com**.

Kada ga instalirate, morate otvoriti račun. Osoba s kojom želite komunicirati općenito također treba imati instaliran Skype™.

Iznimka je ako želite razgovarati s računalom na redovni telefon - to jest, ako ste vi na računalu, a druga osoba na svom normalnom telefonu. Skype™ naplaćuje za ovu uslugu. Ostali pozivi su općenito besplatni.

Da biste koristili glasovne ili video razgovore, trebati će vam poseban hardver na računalu:

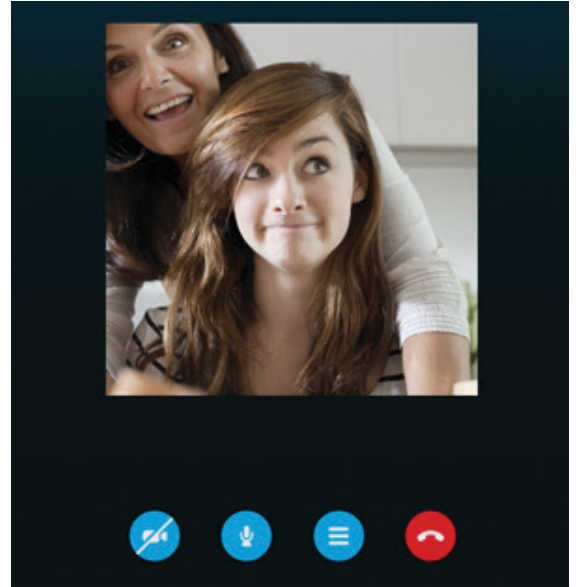
1. Za glasovni razgovor trebate mikrofoni ili glasovne slušalice.
2. Za video razgovor trebate internetsku kameru. Ako imate prijenosno računalo, vrlo je vjerojatno da već ima ugrađenu internetsku kameru i mikrofoni.

Upućivanje Skype™ glasovnog poziva

Sada ćemo uputiti poziv!

1. Stavite slušalice na uši ili se postavite ispred internetske kamere računala.
2. U prozoru, ispod imena osobe, vidjet ćete dva gumba: **Call** (poziv) i **Video Call** (video poziv).
3. Sada jednostavno kliknite na **Call** (poziv) za upućivanje govornog poziva ili **Video Call** (video poziv) za upućivanje video poziva.
4. Računalo osobe koju pozivate će zvoniti i dati joj do znanja da ima poziv. Kad ona klikne na gumb **Pick Up** (odgovori na poziv), razgovor će početi.

5. Ako se radi o video pozivu, pojavit će se video prozor.
6. Razgovarajte koliko god želite. Za kraj razgovora, jednostavno kliknite na crveni gumb **Hang Up** Phone (kraj razgovora).

Ovo je, naravno, samo djelić Skype™ softvera. Također ga možete koristiti za slanje datoteka. Možete razgovarati s više osoba odjednom. Vi zapravo možete zvati i fiksne telefone - iako to košta. Ima mnogo toga za istražiti!

Program "Tech Savvy Seniors" (Tehnološki Obučeni Stariji Građani) je zajednički program Telstre i NSW, Victorian i Queensland Seniors Card Partners. Za više informacija: www.telstra.com.au/telstra-seniors/

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Informacije sadržane u ovoj publikaciji i popratnim materijalima su isključivo za edukativne i informativne svrhe. Ova publikacija i popratni materijali ne predstavljaju promociju, podršku ili odobrenje bilo kojega navedenoga proizvoda ili usluge, pokazanoga ili prikazanoga u publikaciji i bilo kojem popratnom materijalu. Ova publikacija i popratni materijali se trebaju koristiti samo kao polazna referenca. Publikacija ne predstavlja sveobuhvatan vodič i ne može se primijeniti u svim situacijama. Uložen je razuman napor kako bi se osiguralo da informacije u ovoj publikaciji i popratnim materijalima budu točne u vrijeme objavljivanja. Međutim, autori, producenti i prezentatori ove publikacije i popratnih materijala (Relevantne osobe)* ne jamče točnost, pouzdanost, potpunost ili ažurnost informacija u ovoj publikaciji i u popratnim materijalima.

Informacije i svi savjeti u ovoj publikaciji i popratnim materijalima se isključivo temelje na pretpostavci da će javnost biti odgovorna za vlastitu procjenu ovdje izloženih informacija, stoga savjetujemo da provjerite sve relevantne prezentacije, izjave i informacije.

* Relevantne osobe:

- isključuju, u najvećoj mjeri dopuštenoj zakonom, sva izričita ili implicirana jamstva bilo koje vrste u odnosu na bilo kakve informacije u ovoj publikaciji i popratnim materijalima;
- nisu dužne ažurirati podatke u ovoj publikaciji i popratnim materijalima ili ispravljati netočnosti u ovoj publikaciji i popratnim materijalima koje mogu biti kasnije uočene; i
- pridržavaju pravo, po njihovom vlastitom nahođenju, izbrisati, mijenjati ili premješati publikaciju (i sve popratne materijale) i bilo koji od sadržaja u njoj (uključujući i uvjete ove izjave) u bilo koje vrijeme bez prethodne obavijesti.

* Relevantne osobe uključuju bilo kojeg pojedinca, tvrtku, partnerski odnos ili državni odjel uključen u izradu publikacije, kao i njihove službenike, zaposlenike i agente.

OBAVIJEST O ZAŠTITNIM ŽIGOVIMA

Svi nazivi proizvoda ili web stranica navedeni u ovoj instrukcijskoj publikaciji mogu biti registrirani zaštitni žigovi ili zaštitni žigovi trećih osoba u Australiji i/ili u drugim zemljama.

Google i Gmail su zaštitni žigovi tvrtke Google Inc. Microsoft, Windows i Outlook su registrirani zaštitni žigovi tvrtke Microsoft Corporation u SAD-u i Australiji. Yahoo! ® je zaštitni žig tvrtke Yahoo! Inc. Spominjanje zaštitnih žigova trećih strana u ovom materijalu ne odražava povezanost ili pripadnost tim trećim stranama, niti ono predstavlja odobrenje, prihvaćanje ili sponzoriranje ovog materijala od strane tih trećih strana.

OBAVIJEST O INTELEKTUALNOM VLASNIŠTVU I ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Autorsko pravo © Telstra Corporation Limited (ABN 33 051 775 556) i Victorian Department of Health & Human Services. Sva prava pridržana. Materijal je zaštićen autorskim pravima prema zakonima Australije, a preko međunarodnih ugovora, i u drugim zemljama. Ni jedan dio ovih materijala se ne smije objavljivati, distribuirati, reproducirati, kopirati, pohranjivati ili prenositi u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, bilo elektronički ili mehanički, bilo presnimavanjem ili na bilo koji drugi način, osim za vlastitu uporabu, istraživanje ili studiranje.